

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת בבא קמא

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיו.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ה שור שנגח את הפרה

גמ' מו. - מז.

ספק אם ילדה לפני שהוגח - משנתנו כסומכוס - רביע נזק
חכמים - המע"ה [סברא - הכואב אזיל לבי אסיא] ואפי' בברי ושמא, ואפי' כנגד רוב לשמואל (ורב
חולק)

ב"ד נזקקין לתובע תחלה (לרש"י - לגבות הלואה לפני טענת הנתבע על תפיסה ומשכון) [מי בעל דברים יגש
(דבריו)], אא"כ זילי נכסי' דנתבע

לסומכוס - ספק אם העובר שותף להזיק -

אביי - בב' בעלים הפרה ישלם וולד $\frac{1}{8}$, וב' לשונות בתבע בעל הפרה תחלה אם יכול לומר "תן
ראי' דיש שותף" או לא

רבא - בבעל א' משלם מפרה, ליתא לפרה מולד [ולד = גופה]

רבא - שמין ולד אגב פרה, יד אגב עבד, ערוגה אגב סאה

דמי נפחא מחמת עובר - ר"פ - לבעל הפרה, רב אחא בדר"א ולהל' - חולקין עם בעל הולד

גמ' מז. - מח :

הכניס קדירותיו, פירותיו, שורו ברשות -

רבנן ורב להל' - בסתמא בעל החצר קיבל לשמור שלא יוזק (ספק אי אף מעלמא),
לר' זירא אף בעל קדירות קיבל שלא יזיק ורבא חולק אא"כ בעי צניעות ובעה"ב מסתלק
רבי ושמואל להל' (לר' זירא אף ת"ק דרישא) - רק בפירש להדיא (נט: חוץ משומר גרנות)
ר"פ - רבי כר"ט - "כנוס שורך" = הקנאת מקום (= חצר שותפין - ח"נ)
אא"כ א"ל "ושמרו" (= חצר הניזק - נ"ש)

רב - נותן פירות לפני שור והוזקה פטור מדיני אדם [הו"ל שלא תאכל] (אא"כ שמירתו עליו)
ורב ששת חולק בעבידא דאכלה

הכניס פירות שלא ברשות ושור של אחר אכלן פטור [כשן ברה"ר]
ברשות הוי כחצר הניזק (וכן נ"מ בקרן לר"ט)

שור אחר שכרה בור ואח"כ הפקירו בעל החצר חייב [הו"ל למלווייה ככרייה]

ידע שנכנס שלא ברשות - אסור להזיקו (רש"י - חייב אפי' אין מתכוין)

נבילה שהבאיש מים - מגופה (רש"י - מלוכלך בטיט) לשמואל פטור [שור = בור, מים = כלים], מריחה אף
לרב פטור [גרמא (רש"י - נבילה גורמת סרחון)]

רב - חיוב כופר בלי סקילה במועד ליפול אדם בחזא ירוקא (לרש"י - על פי הבור) [לרש"י - ג"פ - כל העדאתו
לכופר של שן ורגל ולא לסקילה]

רש"י מח.

הטיל גללים והפקירם והוזק אדם - לרש"י - חייב דבשעת נפילה עליו לסלוקיה - ככרייה

גמ' מט. - מט :

דמי ולדות - לבעל ויורשיו - (נט.) בן עזאי - מנכה דמי מזונות (רש"י - דימי קישוי), לר' יוסי אף שכר
מייילדת

שבח ולדות - הפרש כמה היא יפה לפני ואחרי לידה - רבנן - לבעל [הרה - שבח הריון]
רשב"ג - מבכרת - אין שבח (מסוכנת), אינה מבכרת - בעל ואשה חולקין

ר"א בן יעקב - הכה בידה ורגלה פטור מדמי ולדות [הרה]

דמי ולדות דאלמנת גר - חבל בחייו - זכה החובל

לאחר מיתתו - רבה - לאשה [רש"י - החזיקה בולדות מהפקר] (כתנאי)

רב חסדא - פטור [רש"י - חיוב מחבלה ואין תובעין]
ולרשב"ג כל שבח ולדות לאשה [זכתה במה דשייכת בהו מחיים]
מחזיק בשטר דגר (רש"י - שעבוד קרקע) - לא החזיק בקרקע, וספק אי כוונתו אשטר לצור
במשכון ביד גר - לבעל המשכון [פקע שעבודו]
במשכון דגר ביד ישראל - חצירו דמלוה זכה במשתמרת או בעומד בצדו ובלא"ה המחזיק קנה
המותר מהחוב

גמ' מט: - נא.

רבה - לכו"ע בור ברה"ר (לרש"י - וכן הפקיר רשותו ובורו) חייב [כי יפתח וכי יכרה - על עסקי פתיחה
וכרייה]
בור ברשותו והפקיר רשותו - ר"ע ומשנתנו - חייב [בעל הבור (לרש"י כא. - לא ה"ל להפקירו)]
ר' ישמעאל - פטור [לרש"י - לאו לאחיובי הפקרתו]
רב יוסף - לכו"ע הפקיר רשותו חייב
בור ברה"ר - ר' ישמעאל ומשנתנו - חייב [כט: - עשאן הכתוב כאלו ברשותו]
ר"ע - פטור [רש"י - לאו ממונו]

חופר לאושין (יסוד לבית) סמוך לרה"ר - ת"ק - פטור [רש"י - אורחיה]
לאו לאושין חייב [כהפקיר רשותו, בהרחיבו לרה"ר = בור ברה"ר]
ר' יוסי בר"י - ממ"נ חייב (צריך מחיצה, הרחקה)

חפר ומסר לרבים לשותות פטור

{ בתו של נחוניא חופר שיחין; הקב"ה מדקדק עם חסידיו }

רב - בור חייב להבלו ולא לחבטו [ונפל - דרך נפילה] (נג.) חוץ מבור ברשותו [חבטא דידיה]
שמואל - להבלו ולחבטו (ר"נ - ומודדין י"ט מכריסא דשור)
(נ"מ: גובה, נפל דרך אחוריו, רחבה יותר מעומקה)
מעקה רק כשיש מגג לרה"ר י"ט וגם חלל הבית י"ט

גמ' נא. - נב.

שותפות בבור (הפקירו רשותן, עקרו טפח י' ביחד) הראשון פטור - ת"ק - משמניח השני משתמש [אין
ברירה], ראב"י - רק משמסר כיסוי לשני [מדידיה קממלא - יש ברירה]

א' חפר ט' והשני י' - רבי - אחרון למיתה שניהם לנזקין
רבנן - אחרון למיתה ונזקין [איש בור - ולא ב', והמת יהיה לו - להעושה מיתה]
וב' לשונות ברב זביד אי מודו בחפר י' והשני כ' דשניהם למיתה; וספק לרבה בסילק השני
הטפח אי פטור או כולו שלו לנזקין

בור ח' ומהן ב' מים - חייב [מים מוסיף הבל] וספק בט' ומהן טפח מים, בז' ומהן ג' מים

הרחיב בור י' - רב אשי - ל"ק - מת מהבל פטור, מחבטה חייב,
ל"ב - נפל מההיא גיסא חייב [קירב הזיקא]

מח' רבה ורב יוסף בעומקה כרחבה אם יש הבל

לך חזק וקני - משמסר כיסוי הבור, מפתח הבית, משכוכית (קרקשתא, עז בראש) למשוך וקני העדר

שותף מצאו מגולה ולא כסהו - חייב (לרש"י - לכ"ע מיד ה"ל להשיב שומר)
ושניהן חייבין - רב - בכדי שידע (לרש"י - בא וראהו)
שמואל - בכדי שיודיעוהו (רש"י - אפי' לא ראה, ל"ב - אפי' ראהו)
ר' יוחנן - כדי שיודיעוהו וישכור ויכסנו

רש"י נב.

לא כסהו ראשון והשני בזה אחר זה - שניהן חייבין

גמ' נב. - נה.

כיסוי לשוורים ולא לגמלים דאטיין לפרקים - רש"י - לגמלים פושע הוא ;

גמל מרעי ונפל שור - לל"ק ספק, לל"ב פושע

בשכיחי גמלים והתליע מתוכו פטור [לא אמרינן מיגור]

נפל (לרש"י - אפי' שור פיקח) לבורו מקול כרייה (רש"י ל"ק - של עצמו, ל"ב - של שכירו) חייב

[כר' נתן - כשא"א לאשתלומי מהאי (גרמא) משתלם מהאי]

נפל לאחריו פטור - לרב - דאין הבל וחבטה דקרקע עולם,

לשמואל - בנתקל בבור ונחבט לאחורי הבור

שור (וכן אבן) שדחף שור (לרש"י - אף פיקח) לבור

רבנן - שור חייב (לרש"י הכל) בור פטור [לרש"י - בתר מעיקרא]

ר' נתן - , ובתם ובור [ל"ק - כ"א כוליה הזיקא עבד - ואהני שותפות לרביע,

ל"ב - כ"א פלגא עבד - משתלם מהאי (לרש"י - בתוך שלך נמצא)]

וכן מח' בשור ושור פסוה"מ שלא נפדו שנגחו - לרבנן מועד ח"נ, לר' נתן נ"ש לל"ק

בור פטור אפסולי המוקדשין שנפדו [והמת יהיה לו - שלו משא"כ פסוה"מ (רש"י - לקבורה [ולא לכלבין])]

אבל שור חייב

בור פטור על מיתת כל אדם [שור ולא אדם],

על כלים [חמור ולא כלים] לר"י חייב [אין] [לרב - בחדתי [הבלא]]

בור פטור אשור פקח ביום [איבע לעיוני ומיזל]

חיוב גם על חיה ועוף: בבור, הגבלת הר סיני, כפל, השבת אבידה, פריקה, חסימה, כלאים (אף אווז

ואווז הבר), שבת [וכל בהמתך]

אדם עם בהמה מותר לחרוש ולמשוך [למען ינוח וכו' - רק להנחה הקשתיו]

{ בדברות ראשונות לא נאמר טוב; ט' בחלום סימן יפה }

חיוב כלאים בב' מינים בים בהרבעה ובהנהגה [ג"ש למינהו מיבשה] וספק במנהיג בעז ודג

רש"י נג. - נג:

אבן ע"פ הבור - לרש"י - אינו גרמא אלא בידיים דאבן נמי היינו בור

בכור בע"מ אינו רעהו - גי' ברש"י - משלחן גבוה קזכו,

לרש"י נא. - הוי רעהו; גמ' יב: - בזה"ז הוי רעהו לריה"ג